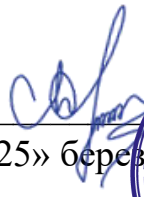

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет біології, географії та екології
Кафедра біології людини та імунології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор Херсонського
державного університету,
професор

«25» березня 2024 р.
 Сергій ОСМЕЛЬЧУК

Програма атестації здобувачів вищої освіти
(у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.05 Біологія та здоров'я людини

Освітня програма «Середня освіта (біологія та здоров'я людини)»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма навчання денна, заочна

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради
факультету біології, географії та екології

Голова НМР Анастасія ШКУРОПАТ

«08» лютого 2024 р., пр. № 3

Івано-Франківськ, 2024 р.

Затверджено на засіданні кафедри
біології людини та імунології
Протокол від 5 лютого 2024 р. № 7

Завідувачка

Олена ГАСЮК

1. Пояснювальна записка.

Атестація випусників освітньої програми «Середня освіта (біологія та здоров'я людини)», спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація 014.05 Біологія та здоров'я людини першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та комплексного іспиту за фахом (1. Педагогіка та психологія; 2. Біологія; 3. Методика навчання біології та основ здоров'я).

Виконання та тип кваліфікаційної роботи (проєкту) освітньою програмою «Середня освіта (біологія та здоров'я людини)» першого (бакалаврського) рівня.

Завершується атестація врученням документу встановленого зразка про присудження випусникам ступеня бакалавра із присвоєнням професійної кваліфікації: Вчитель біології та основ здоров'я.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

На ОКЗЗ в ОП Середня освіта (біологія та здоров'я людини) відводиться 4,5 кредити.

Мета захисту кваліфікаційної роботи – узагальнення теоретичних знань та практичних навичок з вищезначених модулів та перевірка сформованих на їх основі загальних та фахових компетенцій.

Компетентності та програмні результати навчання, на формування яких направлені написання і захист кваліфікаційної роботи.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання в галузі середньої освіти (за предметною спеціалізацією «Біологія та здоров'я людини»), що передбачає застосування концептуальних методів біології, психології, наук про освіту та про здоров'я і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу та створення здоров'язбережувального освітнього середовища в основній (базовій) загальноосвітній школі..

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК2. Базові загальні наукові знання в обсязі, достатньому для формування природно-наукового світогляду та здорового способу життя.

ЗК3. Визнання та дотримання морально-етичних аспектів професійної діяльності і необхідності інтелектуальної чесності та здатність діяти соціально, відповідально та свідомо, а також здатність забезпечити безпеку життєдіяльності.

ЗК4. Комунікативні навички, міжособистісна компетентність: Готовність працювати автономно та в команді, керувати групою, проявляти творчий підхід, ініціативу.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, вміння виявляти проблеми і формувати завдання, збирати дані, аналізувати їх та пропонувати рішення.

ЗК8. Здатність адаптуватися до динамічного сьогодення та майбутнього, діяти в новій ситуації, готовність застосовувати набутий досвід для збереження власного здоров'я та здоров'я інших.

ЗК9. Готовність до самостійного навчання і самовдосконалення упродовж життя.

ЗК10. Здатність застосовувати математичні методи, сучасні цифрові технології та пристрої для розв'язання біологічних, валеологічних проблем, створювати інформаційні продукти та застосовувати їх у шкільній практиці.

Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Розуміння теоретичних засад педагогічної діяльності, методів їх практичного застосування в освітньому процесі та прогнозування результатів творчої педагогічної діяльності.

ФК2. Базові теоретичні та методологічні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей природничих наук, здатність їх застосовувати для вирішення професійних завдань.

ФК3. Здатність до практичного застосування теоретичних засад психології, педагогіки та методології навчання в проведенні учбового процесу з шкільного курсу біології.

ФК4. Здатність застосовувати методичні прийоми та засоби навчання біології, інноваційні методи навчання.

ФК5. Здатність застосовувати знання і розуміння основних біологічних законів, теорій та концепцій у навчально-виховному процесі з біології та здоров'я людини.

ФК6. Здатність застосовувати сучасні досягнення методичної науки і практики, методології виховної роботи у педагогічній діяльності

ФК7. Здатність підвищувати ефективність навчального процесу, планувати дослідницькі та пошукові роботи з біології, здійснювати проектну діяльність в межах навчального процесу.

ФК8. Базові теоретичні та методологічні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей, знання сучасної наукової проблематики в галузі спеціалізації та вміння аналізувати шляхи розвитку сучасної біології та здоров'язбережувальних технологій.

ФК9. Здатність розуміти і застосовувати базові знання про здоров'я, його значення для людини, прихильність необхідності збереження здоров'я та вміння використовувати оздоровчих технологій в педагогічній діяльності.

ФК10. Здатність застосовувати знання з вікової фізіології для організації педагогічної діяльності і спілкування особистості в різні вікові періоди та враховувати вікові особливості людини в навчальній та психолого-педагогічній роботі.

ФК 11. Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження в лабораторії та природних умовах, інтерпретувати результати досліджень.

ФК 12. Сучасні уявлення про біорізноманіття, біологічні, екологічні, а також господарсько-корисні та небезпечні властивості рослин і тварин України, вплив на здоров'я екологічних факторів.

ФК 13. Сучасні уявлення про принципи структурної організації та функціонування фізіологічних систем організму людини, про механізми фізіологічних процесів та підтримання гомеостазу; базові уявлення про біологію індивідуального розвитку.

ФК 14. Сучасні уявлення про будову і принципи функціонування біоорганічних молекул (вуглеводів, ліпідів, нуклеїнових кислот, протеїнів, низькомолекулярних біологічно активних речовин), механізми дії ферментів, загальні закономірності перетворень речовин та енергії в клітинах.

ФК 15. Сучасні уявлення про принципи клітинної організації біологічних об'єктів, структуру і функції клітинних органел.

ФК 16. Базові уявлення про спадковість і мінливість, процеси зберігання, зміни, успадкування і реалізації спадкової інформації, сучасні досягнення генетики, мікро- і макроеволюції, основи еволюційної біології, основи сучасної біотехнології й генної інженерії.

ФК 17. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей, пошуку ефективних шляхів мотивації школярів до саморозвитку, володіння основами цілепокладання, планування та проектування освітнього процесу, здійснення об'єктивного контролю і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК 18. Здатність до застосування методів й засобів навчання біології та основам

здоров'я для розвитку здібностей учнів, здійснення критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки власного педагогічного досвіду, розуміння і застосовування освітніх теорій та методології як основи для загальної і специфічної педагогічної діяльності

ФК 19. Вміння аналізувати спосіб життя особи та його вплив на здоров'я, створювати рекомендації щодо раціоналізації здорового способу життя, розробляти здоров'язбережувальні програми, добирати адекватні методи й засоби оздоровлення, реалізовувати відповідні вміння в освітньому процесі.

ФК 20. Здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання, адекватно вибирати засоби і методи навчання для осіб з особливими освітніми потребами, створюючи умови для їх розвитку і саморозвитку, повноцінної соціалізації з допомогою здоров'язбережувальних технологій.

ФК 21. Розуміння тенденцій у сучасній освіті та вміння прогнозувати наслідки педагогічної, здоров'язбережувальної та фізкультурно оздоровчої діяльності, здатність планувати та передбачувати результати оздоровчо-реабілітаційної та рекреаційної роботи в закладах загальної середньої і позашкільної освіти учнівської молоді

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Уміння застосовувати сучасні освітні технології, доступно транслявати систему наукових біологічних знань у площину навчальних предметів біологія та основи здоров'я, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

ПРН 2. Застосовує базові знання природничих та суспільних наук щодо біології та здоров'я людини: об'єктно-предметна область, поняттєво термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження біології і здоров'я людини, знає особливості розвитку сучасної біологічної науки та наук про здоров'я, основні методологічні принципи наукового дослідження, методологічний і методичний інструментарій проведення наукових досліджень за спеціалізацією.

ПРН 3. Застосовує методи діагностування досягнень учнів, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

ПРН 4. Дотримується сам під час польових і педагогічних практик, та формує в здобувачів освіти екологічні цінності й відповідальне ставлення школярів до природи, власного здоров'я та здоров'я інших, повагу до культурних цінностей і традицій українського народу.

ПРН 5. Проектує психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, організовує співпрацю учнів та ефективно працює автономно та в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), організує співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 6. Самостійно організовує процес навчання упродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання предметні компетентності, вміє спілкуватись рідною та іноземною мовою в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією

ПРН 7. Застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності.

ПРН 8. Вміє комбінувати педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології для формування здорового способу життя, розвитку здоров'язбережувальних умінь і навичок.

ПРН 9. Представляє результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, вміє вести дискусію.

ПРН 10. Аналізує принципи структурно-функціональної організації, механізмів регуляції та адаптації організмів, демонструє та використовує знання про основні

закономірності формування, кількісної оцінки та стратегії збереження біологічного різноманіття.

ПРН 11. Використовує інноваційні підходи та застосовує набуті знання за спеціалізацією для вирішення конкретних практичних завдань, моделює об'єкти і процеси у живих організмах та їхніх компонентах із використанням математичних методів й інформаційних технологій

ПРН 12. Розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів, володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини

ПРН 13. Добирає міжпредметні зв'язки курсів біології та основ здоров'я в базовій середній школі з метою формування в учнів наукової компетентності, відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти

ПРН 14. Визначає загальні закономірності, механізми становлення пізнавальних та емоційно-вольових процесів; особливості формування особистості в різні вікові періоди, фактори регуляції поведінки особистості.

ПРН 15. Самостійно вимірює антропометричні, фізіометричні й функціональні показники за допомогою апаратної та інструментальної діагностики, використовує біоетичні принципи проведення валеологічних експериментів.

ПРН 16. Створює індивідуальні оздоровчі програми, застосовує методи валеологічної профілактики та оздоровлення, здоров'язбережувальні технології, описує джерела та етапи розвитку, теорії і технології, принципи, засоби та методи, методологічні та педагогічні основи і форми організації занять здоров'язбережувальної спрямованості.

ПРН 17. Володіти необхідними прийомами та засобами виховної роботи з класом, уміти спланувати й провести заходи, спрямовані на виховання особистості, високих морально-етичних якостей, підвищеної мотивації до навчання.

ПРН 18. Володіння знаннями з основ філософії, історії і культури України, що сприяють соціалізації особистості, розвитку її загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, сприйняттю етичних цінностей.

ПРН 19. Знання та розуміння основ біологічної науки на рівні, необхідному для роботи в основній (базовій) загальноосвітній школі. Оперування сучасною термінологією, науковими поняттями, законами, концепціями, вченнями і теоріями.

ПРН 20. Уміння виконувати комп'ютерні обчислення, що мають відношення до біологічних проблем, використовуючи належне програмне забезпечення та принаймні одну мову програмування.

ПРН 21. Навички працювати самостійно або в команді, уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з урахуванням професійної сумлінності та унеможливлення плагіату. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

ПРН 22. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами, включаючи спеціальну термінологію, для пошуку інформації.

ПРН 23. Знає основні закони і положення генетики, молекулярної біології, теорії еволюції.

ПРН 24. Знає роль живих організмів та біологічних систем різного рівня у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення.

ПРН 25. Знає будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів.

Вимоги до кваліфікаційної роботи (проєкту) відповідають Положенню про кваліфікаційну роботу (проєкт) (наказ ХДУ від 09.10.2020 р. №953Д).

Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт (проектів) відповідають Положенню про кваліфікаційну роботу (проект) (наказ ХДУ від 09.10.2020 р. №953Д).

№	Критерії оцінювання	Кількість балів
I. ЯКІСНІ ПАРАМЕТРИ РОБОТИ:		
1	Аргументація актуальності теми, її теоретичної і практичної цінності	0-5
2	Достатність використання наукової літератури	0-5
3	Необхідність і достатність емпіричних даних для розв'язання визначених завдань	0-5
4	Обґрунтованість методики дослідження	0-5
5	Обґрунтованість аналізу й інтерпретація отриманих результатів	0-5
6	Відповідність висновків завданням дослідження	0-5
7	Аргументоване обґрунтування рекомендацій і пропозицій, що представляють науковий і практичний інтерес з обов'язковим використанням практичного матеріалу	0-5
8	Зв'язок з науковими програмами, планами, темами	0-5
9	Відповідність структури роботи обраній темі	0-5
10	Чіткість, логічність, послідовність викладення матеріалу	0-5
11	Грамотність	0-5
12	Якість і вірність оформлення роботи	0-5
13	Етичний аспект роботи, дотримання норм академічної доброчесності. Унікальність не менше 70%	0-10
II. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ:		
14	Лаконічність і логічність виступу студента	0-5
15	Наявність демонстраційного матеріалу	0-5
16	Глибина і вірність відповідей на питання членів ЕК	0-5
17	Уміння вести полеміку з питань випускної роботи	0-5
III. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ:		
18	Самостійність і планомірний, систематичний характер роботи студента над темою	0-5
19	Своєчасність підготовки роботи до захисту відповідно регламенту роботи університету	0-5

Загальна шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел

Основна

1. Положення про кваліфікаційну роботу
[https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Положення%20про%20кваліфікаційну%20роботу%20\(проект\)%2009.10.2020.pdf?id=bdbea7a6-9e8e-47df-9834-a941de47b243](https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Положення%20про%20кваліфікаційну%20роботу%20(проект)%2009.10.2020.pdf?id=bdbea7a6-9e8e-47df-9834-a941de47b243)
2. Положення про організацію освітнього процесу в ХДУ (Наказ ХДУ від 02.09.2020 № 789-Д) (зі змінами наказ від 07.02.2024 № 88-Д)

- <https://www.kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs.aspx>
3. Порядок виявлення та запобігання академічному плагіату в науково-дослідницькій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (Наказ ХДУ №421-Д від 06.04.2021р.)
<https://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/QAssurance/Pologennja.aspx>
 4. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Херсонського державного університету(Наказ ХДУ№ 76-Д від 02.02.2018 р.)
<https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Положення%20про%20академічну%20%20доброчесність%20%20ХДУ.pdf?id=7819d62e-c60d-42f9-bea4-9af1df54657b>

Додаткова

1. Блощинська В.А. Етика. Практикум: навч. посіб. / В. А. Блощинська. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 248 с.
2. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник.- Київ: Кондор, 2006.- 206 с.
3. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
4. Професійна культура / Олена Аніщенко // Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 724-725.
5. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності. Підкомісія 303 «Академічна доброчесність» Науково-методичної комісії 15 з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти. — К. : Міністерство освіти і науки України, 2016. — 24 с.
6. Рудь Н.Т. Методологія наукових досліджень // Конспект лекцій. – Луцьк: РВВ ЛДТУ, 2007. – 96 с.
7. Горбатенко І.Ю., Івашина Г.О. Основи наукових досліджень. Підручник.— К.: Вища школа, 2001.— 92 с.
8. 14.Ємельянов І.Г. та ін. Методичні рекомендації щодо підготовки, написання та оформлення курсових і дипломних робіт: для студентів біологічного факультету.- К.: МСУ, 2001.- 114 с.
9. Соловійов С.М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 176 с.
10. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій. – Київ: Академвидав, 2005. – 208 с.

Інтернет ресурси

1. Бірта Г.О. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник/ Г.О. Бірта, Ю.Г. Бургу. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с. – Електронний ресурс. – URL: <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. В 12 Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т.І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с. – Електронний ресурс. – URL: <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>

Гарант ОП

Сергій БЕСЧАСНИЙ